

MIJN HOLLAND -TUSSEN LAND EN ZEE-

Geschiedenis van Zuiderzee tot IJsselmeer

Foto's & teksten van Jan Renette

**“Dit boek, met behoorlijk imposante verschijningsvorm,
is een ‘mer à boire’ om het op z’n Frans te zeggen.”**

Arthur van `t Hof
Spiegel der Zeilvaart

Over het boek:

- Uitgever: Photographe sans frontières¹
- Auteur: Jan Renette
- Distributie: Centraal Boekhuis
- Aantal pagina's: 300
- Formaat: 30 x 30 cm, hardcover
- Ca. 260 foto's in kleur en 50 oude kaarten
- Taal: Nederlands
- ISBN: 979-10-93140-04-9
- Prijs: € 40,-

Meer info: www.janrenette.com

1) Editions Photographe sans frontières... Dat is om twee redenen: ten eerste ben ik Nederlander, woonachtig in Frankrijk en fotografie kent geen taalbarrière. Iedereen kan foto's waarderen zonder de limiet van de taal. Maar ook omdat de onderwerpen die ik fotografeer (en dus ook mijn fotoboeken) veelzijdig zijn en zonder grenzen: landschappen, architectuur, luchtvaart, portret- en modiefotografie.

2. Over de auteur...

JAN RENETTE IS SCHRIJVER EN FOTOGRAAF. HIJ WOONT al 22 jaar in Frankrijk waar hij auteur is van drie boeken; twee over de eilanden en forten in de Charente-Maritime en één over Toulouse. Zijn moederland Nederland houdt echter altijd een bijzondere plek in zijn hart en daarom is het niet verwonderlijk dat zijn vierde boek over Nederland gaat. Jan besteedde voor 'Mijn Holland' tien jaren aan fotograferen, boeken verzamelen en documenteren. In dit boek neemt hij de lezer mee van het prille begin van ons waterland naar het hier en nu. Hij beschrijft de ecologische geschiedenis van onze mondiaal zeldzame 'wetlands', waar water en land elkaar actief in evenwicht houden. Ook geeft hij inzicht in het leven met én de eeuwigdurende strijd tegen het water van een land dat voor een derde deel onder de zeespiegel ligt en sinds de 15e eeuw al dijken bouwt. In beeld en verhaal schetst hij het terugwinnen van land met poldermolens, de economische welvaart in de Gouden Eeuw met de VOC en WIC en het einde van de Zuiderzee, met daaraan verbonden het einde van alle maritieme tradities. Jan raakte voor dit project geïnspireerd door de reis die de Franse historicus Henry Havard beschrijft in zijn boek 'La Hollande pittoresque, voyage aux villes mortes du Zuiderzée'. Een reis die hij in 1873 maakte op een tjalk rond de Zuiderzee. Jan maakte deze reis 140 jaar later opnieuw, op een historische Zuiderzeebotter.

Editions Photographie sans frontières

3. Voorwoord

"EENS GING DE ZEE HIER TEKEER, MAAR DIE TIJD KOMT NIET WEER.
ZUIDERZEE HEET NOU IJsselmeer. EEN TRACTOR GAAT ER NOU
GREPPELS GRAVEN. 'K ZIE TOT DE HORIZON GEEN SCHEPEN MEER"... >>

EEN ZINSNEDE UIT DE BEKENDE ZUIDERZEE ballade uit 1959 schetst de impact van de veranderingen van de komst van de Zuiderzeewerken en het ontstaan van het IJsselmeer op de mens en zijn omgeving.

De woeste binnensee in het noordelijk deel van Nederland slokt al sinds de middeleeuwen land op, vooral na heftige stormen. De Zuiderzee brengt steeds meer gevaar in het leven van de inwoners van de vele vissersdorpjes aan de kusten van Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel en Friesland. Er is behoefte aan bescherming tegen het water. Al in de 17^e eeuw zijn daar ideeën over: dijken bouwen in de Zuiderzee en dan droogpompen. Daarmee wordt de kustlijn korter en de inpoldering zorgt voor landwinning. Dat zou de oplossing zijn. Toch heeft het heel wat voeten in de aarde voordat dit allemaal tot stand kan komen.

Voor een waterland als Nederland is het niet eenvoudig de juiste beslissing te nemen om het iedereen naar de zin te maken. De Zuiderzee heeft immers niet alleen vijandige verwoestende golven, maar zorgt ook voor broodwinning voor de vissers. De noodzaak van afsluiting van de Zuiderzee voelt men na de watersnoodramp van januari 1916 op zijn hevigst. Daarnaast is er in 1918 steeds minder voedsel beschikbaar vanwege de Eerste Wereldoorlog. Door inpoldering van de Zuiderzee zouden er goede kleigronden voor landbouw beschikbaar kunnen komen.

Op 14 juni 1918 wordt de Wet tot afsluiting van de Zuiderzee aangenomen: het startschot

van uitvoering van het plan van Ingenieur Cornelis Lely. Een mijlpaal voor alle provincies, gemeenten en waterschappen die aan of in de voormalige Zuiderzee (het huidige IJsselmeer) liggen. De Zuiderzeewet is het begin van de Zuiderzeewerken die het hart van Nederland bescherming bieden tegen de gevaren en grillen van de Zuiderzee en de drooglegging voor landwinning. Een immens project waarmee de Zuiderzee wordt afgesloten tot IJsselmeer en waarbij delen hiervan worden ingepolderd. Nog altijd behoren Zuiderzeewerken tot de grootste waterbouwkundige projecten die ooit zijn uitgevoerd.

In 2018 wordt uitgebreid stilgestaan bij de viering van 100 jaar Zuiderzeewet. Van Zuiderzee naar IJsselmeer. Dat brengt grote veranderingen met zich mee. Voor de natuur, de visserij, de mens en het grondgebruik in de wijde regio. Dit naslagwerk brengt de unieke geschiedenis van het IJsselmeergebied in al zijn facetten prachtig in beeld. De liefde voor zijn geboortegrond en passie voor fotografie komen voortreffelijk tot uiting in dit werk van Jan Renette. Kronieken van de historische steden langs de kust van de voormalige Zuiderzee tot de dynamiek van het 'nieuwe land' van de polders in Flevoland. Verhalen die het verdienen om verteld te worden!

*Leen Verbeek,
Commissaris van de Koning in de
provincie Flevoland.*

4. Voorwoord (franse versie)

Het is met genoegend dat ik dit boek van Jan Renette heb gelezen en zijn uitnodiging voor een voorwoord heb aanvaard. Op zijn visitekaartje staat: Photographie sans frontières. Een meer dan passende titel voor een auteur die altijd op stap lijkt te zijn en die de lezer meeneemt in een boeiende ontdekkingsstocht langs de geschiedenis en cultuur van Nederland. Met ‘La Hollande, Côté Mer - Côté Terre’ laveert Jan Renette tussen grote historische momenten en kleine aansprekende anekdotes, tussen de handelsgeest van de Verenigde Oost-Indische Compagnie en de taal van molens. Zo weet ik dankzij dit boek dat de molenaar vroeger aan de bakker vertelde dat hij het meel kon ophalen door de wieken vol zeil overkruis te zetten. Grote en kleine verhalen, Jan Renette vertelt ze vol overgave met de geschiedenis van de Zuiderzee tot IJsselmeer als leidraad. En daarmee raakt hij aan een wezenlijk kenmerk van Nederland: de zee die voor broodwinning en welvaart zorgde maar die tegelijk ook angst en ontzag inboezemde. Jan Renette laat deze ambivalente gevoelens jegens het water spreken. Zijn foto's tonen landschappen die nu vanzelfsprekend lijken, maar die door de tijd heen letterlijk op de zee werden bevochten. Met het afscheid van de Zuiderzee en de komst van het IJsselmeer veranderden de flora en fauna en de steden in de directe omgeving. Jan Renette zet het allemaal haarfijn uiteen en levert met ‘La Hollande, Côté Mer - Côté Terre’ een Waardevolle bijdrage aan de geschiedschrijving van Nederland. Ik vind het geweldig dat dit boek nu ook in het Frans is vertaald en ik hoop dat het u inspireert om de prachtige dorpen, steden en landschappen rondom de vroegere Zuiderzee te bezoeken of om het zeil te hijsen en het IJsselmeer per boot te verkennen. Jan Renette biedt u alvast een schat aan suggesties voor een verrukkelijke reis.

Ik hoop dat het boek z'n weg naar veel Franse lezers vindt en dat zij mede dankzij u Nederland zullen bezoeken en ontdekken.

*Pieter de Gooijer,
ambassadeur van Nederland in Parijs*

5. Recencies (1)...

Hollands Glorie - N° 1 2019 “Van Zuiderzee tot IJsselmeer”

Eens ging de zee hier tekeer, maar die tijd komt met meer”, schreef Willy van Hemert in 1959 al in zijn ‘Zuiderzeeballade’. Sinds jaar en dag voeren Nederlanders strijd met de zee. Het verliezen en het terugwinnen van land gaat gepaard met ingrijpende veranderingen in het landschap, zoals de Zuiderzeewerken en het ontstaan van het IJsselmeer laten zien. Het plan om de Zuiderzee droog te leggen bestaat dit jaar op de kop af honderd jaar, want in 1918 tekende ingenieur Cornelis Lely de Zuiderzeewet. Met de aanleg van de Afsluitdijk in 1932 ontstond een zoetwaterreservoir, en veertig jaar later is het een gebied waar 400.000 mensen wonen. Fotograaf Jan Renette heeft de transformatie van zee naar polder gedocumenteerd met geschiedschrijving en zijn eigen foto’s, met als resultaat een prachtig boek. (MS).

ANWB – Tijdschrift KCK – juni 2019 “Terug in de tijd... Storm, Haring en Jenever.”

Fotograaf Jan Renette zeilde met een gerestaureerde botter langs de vissers- en handelssteden van de voormalige Zuiderzee. Tien jaar lang documenteerde hij de geschiedenis van wetlands, koopvaardij en inpoldering. Het resultaat is een unieke verzameling eigen foto’s, historische kaarten, oude tekeningen en informatie. Een boek van formaat: 30 x 30 cm.

De Bibliotheek, nieuwe aanwinsten

Informatief grasduinboek dat, aan de hand van (veel)

foto’s en tekst, een rijk beeld schetst van de geschiedenis van het IJsselmeer/Zuiderzee en de botters die daar voeren en varen.

100 Jaar Zuiderzee Wet

Net verschenen: het boek “Mijn Holland - Tussen Land & Zee - Geschiedenis van Zuiderzee tot IJsselmeer”, met foto’s en teksten van Jan Renette, en voorwoord van @cdkflevoland In dit boek neemt Renette de lezer mee van het prille begin van ons waterland naar het hier en nu.

Redactie Motorboot

Dit boek verdient een plek in de boekenkast van iedere vaarder. De Bibliotheek, nieuwe aanwinsten... Informatief grasduinboek dat, aan de hand van (veel) foto’s en tekst, een rijk beeld schetst van de geschiedenis van het IJsselmeer/Zuiderzee en de botters die daar voeren en varen.

Nautische Nieuwsbrief – Januari 2019 – LJ Harri. “Van Zuiderzee tot IJsselmeer”

Fotograaf Jan Renette trok langs de oevers van de oude Zuiderzee en bracht met zijn camera alle bekende- en onbekende plekken in beeld. Mooie inspiratie ook: de Franse Historicus Henry Havard maakte in 1873 een reis op een botter en maakte daar een boek van. Renette maakte dezelfde reis en noteerde geschiedenis en toekomst. Een prachtig kijk- en leesboek.

Recencies (2)...

Spiegel der Zeilvaart N° 5 Juni/Juli 2019

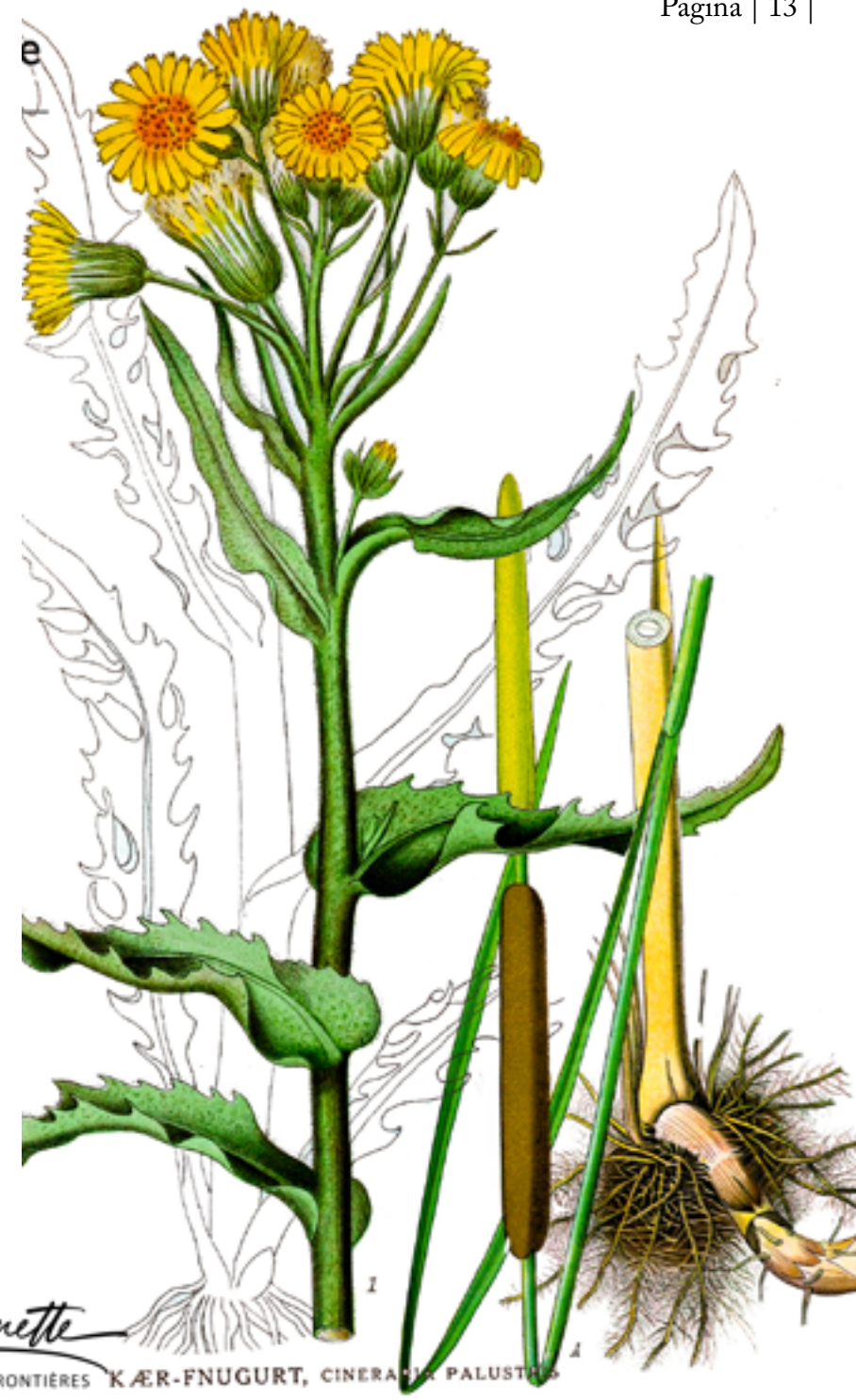
Dit boek, met behoorlijk imposante verschijningsvorm, is een ‘mer à boire’ om het op z’n Frans te zeggen. En dat past ook wel, want de auteur (en fotograaf!) Jan Renette woont al 22 jaar in Frankrijk. Toen hij ons dit boek ter recensie aanbood maakte hij duidelijk dat hij het aanvankelijk wilde schrijven voor geïnteresseerde Fransen, maar het project nam een eigen vlucht en zo werd het gekoppeld aan 100 jaar Zuiderzeewet. Leen Verbeek, Commissaris van de Koning in Flevoland, de provincie die bestaat dankzij die wet, schreef het voorwoord. Die mer à boire betreft de hoeveelheid onderwerpen, want Renette stipt heel wat aan, het is bijna een toeristische Bijbel geworden. Maar was het boek niet zo rijk geweest aan fotografie, illustraties en zijdelingse overpeinzingen, dan had ik toch gedacht dat weet ik allemaal al. Mijn Holland is opgedeeld in twee delen. Het eerste deel betreft een gang met zevenmijlslaarzen door de vaderlandse geschiedenis om uit te komen bij de droogmaking van de Zuiderzee, waarvoor een lawine aan plannen was gemaakt in de 19de-eeuw. De kaartjes waarmee Renette de plannen illustreert kende ik dan weer niet, en laten zien dat ir. Lely’s plan eigenlijk zo gek nog niet was. Na 75 pagina’s start deel 2 van het boek, en dat is een min of meer historische reis. Jan Renette zeilt met een botter langs oude Zuiderzeeplaatsen, in navolging van de Franse Henry Havard die in 1873 een reis maakte over de Zuiderzee en daarover een redelijk bekend boek schreef. Havard kwam in ooit bloeiende steden als Enkhuizen en Hoorn, vanwaar in de Gou-

den Eeuw trotse koopvaardijschepen vertrokken, maar die in zijn tijd doods aanvoelden. Renette begint zijn reis in Amsterdam en dan wordt het mij toch echt iets te toeristisch, met in kort bestek onderwerpen als de rosse buurt, fietsen in de stad, klompen en het Rembrandtplein. Gelukkig gaan we snel het water op en varen we langs Hoorn, Enkhuizen (helemaal met meer doods dankzij toerisme en de zadenindustrie), strijken neer op de Waddeneilanden, varen door naar Friesland en dan van Kampen de Randmeren op om te eindigen in Spakenburg. Precies, het Spakenburg waarin u in deze Spiegel ook een verhaal vindt, maar dan iets uitgebreider. Dat is geen kritiek, want zoals gezegd kent dit boek heel veel verschillende onderwerpen, die noodgedwongen kort behandeld moeten worden, maar wel aansluiting vinden bij de raak gekozen platen. Een boek om heel veel in te bladeren en op tafel te leggen. Succes verzekerd als u buitenlandse gasten krijgt. Mijn Holland is te bestellen via www.janrenette.com onder het kopje ‘My Books’).

Joop Datema Digitale Nieuwsbrief 16 (feb. 2019)

Geheel iets anders is het recent uitgekomen prachtige fotoboek over de geschiedenis van het IJsselmeer. Een ware must voor een ieder die van het IJsselmeer en haar geschiedenis houdt.

6. Enkele pagina's uit het boek...

7. Extra's: Op aanvraag, speciale kunst-editie...

Speciale kunst editie (als optie):

- In luxe boekcassette ('coffret d'art').
- Oplage 90 exemplaren, elk exemplaar genummerd.
- Elk exemplaar voorzien van een "tirage d'art", genummerd, gelimiteerd tot maximum 30 afdrucken per foto. Keuze uit 5 foto's uit het boek.
- Prijs per 'coffret' tussen € 120 en € 250, afhankelijk van aantal exemplaren, individuele wensen klant voor de boek cassette (eigen logo, foto's, in foliedruk, bekleed met textiel etc.).

8. Contact en meer informatie...

JAN RENETTE
PHOTOGRAPHE
sans frontières

28, RUE BERTRAND DE L'ISLE
31130 BALMA
FRANCE

+33 5 61 24 21 25
+33 6 08 21 27 00
janrenette@netcourrier.com
janrenette.com

Jan Renette
PHOTOGRAPHE SANS FRONTIÈRES

1. Mijn website: www.janrenette.com
2. Mijn boeken: www.janrenette.com/Mybooks/Mijn-Holland-Tussen-land-en-Zee
3. Publiciteit: www.janrenette.com/MyBlog/Publicity
4. Mijn CV-photo: [/www.janrenette.com/About-me](http://www.janrenette.com/About-me) (een klik op mijn foto).